

Motion om att inrätta ett Queer-museum i Stockholm stad

Motion av Jan Jönsson och Isabel Smedberg-Palmqvist (båda L)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Torun Boucher

Sammanfattning av ärendet

I en motion väckt i kommunfullmäktige anför Jan Jönsson och Isabel Smedberg-Palmqvist (båda L) att HBTQI-personers ställning och trygghet sedan en tid tillbaka försämrats allt mer i vår omvärld genom att HBTQI-fientliga lagar stiftas i Ryssland, USA, Ungern, Rumänien och i flera andra länder, strömningar som de menar att inte heller vi i Sverige är förskonade från.

Motionärerna menar att ett Queer-museum i Stockholm skulle sätta staden på kartan och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

- Att staden utreder inrättandet av ett Queer-museum i Stockholm
- Att staden i dialog med civilsamhällets aktörer inom HBTQI skapar förutsättningar för driften av Queer-museet

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Queerrörelsens Arkiv och Bibliotek, RFSL Stockholm, RFSU Stockholm, Statens historiska museer, Sveriges Museer, The Unstraight Museum och Transammans. RFSL Stockholm och RSFL Ungdom har inkommit med ett gemensamt yttrande.

Queerrörelsens Arkiv och Bibliotek, Sveriges Museer, The Unstraight Museum och Transammans har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anser att samla in, dokumentera, bygga kunskap om och i dialog förmedla kunskap om HBTQI-personers historia är en viktig uppgift för många kulturhistoriska museer i Sverige.

Kulturnämnden anser att ett nytt museum i Stockholm stads regi fullt ut bör svara upp mot kraven i museilagen. Det innebär bland annat att museet ska samla föremål och dokumentation, att museet ska bedriva forskning och annan kvalificerad kunskapsuppbyggnad och att museet ska erbjuda en omfattande publik verksamhet. Att etablera ett nytt museum med staden som huvudman innebär alltså ett omfattande och långsiktigt åtagande. Förutsättningarna för och omfattningen av en sådan etablering bör noggrant utredas innan någon typ av verksamhet startas.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anser att om det finns utrymme i stadens budget för ett queermuseum så vore det en intressant idé som skulle vara ett värdefullt komplement till den mångfald av kultur som redan kommer till uttryck i staden.

Kungsholmens stadsdelsnämnd ställer sig tveksam till att staden ska inrätta queer-museum då förslaget att skapa ett museum är såpass viktig att frågan bör lyftas nationellt. I stadens förslag till program för mänskliga rättigheter framgår det också att de mänskliga rättigheterna är ömsesidigt samverkande och odelbara, att rättigheterna utgör delar av samma helhet och att ingen enskild rättighet kan anses vara viktigare än någon annan.

RFSL Stockholm och RFSL Ungdom stödjer förslaget och vill samtidigt betona vikten av att museet utvecklas i samverkan med flera aktörer.

RFSU Stockholm ställer sig bakom idén att civilsamhällets aktörer inom HBTQI-området bör ansvara för museets innehåll, utställningar och aktiviteter. De vill även framhålla vikten av att en bredd av civilsamhällets aktörer, med olika perspektiv, får möjlighet att påverka och utforma museets innehåll.

Statens historiska museer lyfter att HBTQI+-historia ingår i myndighetens uppdrag och när Sveriges historia berättas, något som flera av våra museer arbetar med i såväl utställningar som samlingar. Arbetet behöver dock förstärkas och här kan ett tematiskt museum ha en viktig roll. De vill dock poängtera att det är en angelägenhet för alla museer att fortsätta sina insatser för att synliggöra och stärka arbetet med HBTQI+-perspektiv i historien.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag vill tacka motionärerna för en viktig och angelägen fråga. HBTQI+-personers rättigheter har försämrats i flera länder på senare år och hat och hot mot dessa grupper förekommer även i Sverige. Uppdraget att samla in, dokumentera, bygga kunskap om och i dialog med samt förmedla kunskap om HBTQI-personers historia är en viktig uppgift för Stockholms stads kulturinstitutioner.

Stockholm har varit och är fortfarande en fristad för många HBTQI+-personer och flera av dem har spelat en viktig roll i stadens utveckling. Jag håller därför med om att deras berättelse ska få ta plats på olika sätt i staden. Som ett par remissinstanser tar

upp är det flera statliga, regionala, ideella och privata kulturinstitutioner som redan har i uppdrag att synliggöra och arbeta med HBTQI+- personers historia. Att bygga upp ett nytt museum i stadens regi som sedan ska tas över i statlig drift för denna grupp är ett intressant förslag. Jag ser det dock som ännu mer relevant att se över möjligheten att tillsammans med civilsamhällets aktörer utreda om det finns behov att stärka och förtydliga uppdraget i frågan för Stockholms stadsmuseum.

Stadsmuseet ska vara den tillgängliga platsen för stockholmarna att reflektera över stadens dåtid och framtid genom utställningar, samlingar och aktiviteter. Stockholms stadsmuseum har de nödvändiga resurserna och den organisation som krävs för att uppfylla kraven i museilagen vilket innebär att samla föremål och dokumentation, bedriva forskning och annan kvalificerad kunskapsuppbyggnad. På detta sätt kan HBTQI+-historien få en relevant och framträdande plats i staden och bli en självklar del av stockholmarnas favoritmuseum.

Bilaga

Motion om att inrätta ett Queer-museum i Stockholm stad, dnr KS 2024/604 -1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra

Liberalerna välkomnar de positiva svaren till vår motion där vi föreslår att Stockholms stad ska verka för att inrätta ett Queer-museum. Stockholm har länge varit en föregångare i frågor som rör mänskliga rättigheter, öppenhet och inkludering. Det är därför naturligt att staden nu tar ytterligare ett steg och skapar en permanent institution som synliggör, bevarar och berättar den queera historien och kulturen i Sverige. Genom ett Queer-museum kan Stockholm tydligt visa att allas berättelser har en plats i vårt gemensamma kulturarv.

Behovet av ett Queer-museum är stort. HBTQI-personers erfarenheter har under lång tid osynliggjorts i det offentliga rummet och i det kulturhistoriska berättandet. Ett museum skulle utgöra en viktig plattform för representation, kunskap, reflektion och dialog, inte minst för unga personer som söker identifikation, historisk förankring och trygghet i sin identitet. Genom att samla in, lyfta fram och kontextualisera queera berättelser, livsvillkor och konstnärliga uttryck, kan Stockholm skapa en institution som både har ett historiskt ansvar och en samtida relevans.

Att Stockholm inrättar ett Queer-museum skulle också vara ett viktigt ställningstagande i en tid när rättigheter och friheter för HBTQI-personer ifrågasätts i

flera delar av världen. Museet skulle kunna fungera som en plats för motstånd mot intolerans, men också som en mötesplats för firande av kärlek, mångfald och kreativitet.

Liberalerna välkomnar att flera remissinstanser har ställt sig positiva till förslaget. RFSL betonar vikten av ett Queer-museum för att ge HBTQI-personers historia en självklar och synlig plats i det offentliga kulturarvet. RFSU framhåller värdet av att synliggöra normkritiska perspektiv och lyfter att en sådan institution skulle främja ökad förståelse och tolerans. HBTQI-organisationernas stöd visar på ett starkt förankrat behov i civilsamhället, där efterfrågan på en plats med fokus på queera liv och erfarenheter är tydlig.

Mot denna bakgrund invänder Liberalerna mot den uppfattning som borgarrådet framför, där det föreslås att frågan kan hanteras inom ramen för Stockholms stadsmuseum och i samarbete med civilsamhället. Liberalerna anser att denna syn riskerar att underminera betydelsen av att HBTQI+-personers historia får en egen, tydlig och fysisk plats. Det ska inte bara vara en del av en bredare utställning där berättelserna kan marginaliseras eller förloras i mängden. Även om ett Queer-museum initialt kan vara en del av en annan institution, får detta inte bli en permanent lösning. Ett Queer-museum bör vara en självständig och central plats där queera perspektiv står i fokus, och där HBTQI+-historien och dess aktörer ges den respekt, det utrymme och den synlighet de förtjänar.

Stockholm har nu en unik möjlighet att gå i bräsch och visa att vi menar allvar med våra värderingar om öppenhet, jämlikhet och mänskliga rättigheter. Genom Liberalernas förslag att inrätta ett Queer-museum stärker vi Stockholm som en inkluderande och modig huvudstad – en plats där HBTQI+-personers berättelser får ta plats.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 23 april 2025

Anders Österberg
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Jan Jönsson (L) och Jonas Naddebo (C) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

I en motion väckt i kommunfullmäktige anför Jan Jönsson och Isabel Smedberg-Palmqvist (båda L) att HBTQI-personers ställning och trygghet sedan en tid tillbaka försämrats allt mer i vår omvärld genom att HBTQI-fientliga lagar stiftas i Ryssland, USA, Ungern, Rumänien och i flera andra länder, strömningar som de menar att inte heller vi i Sverige är förskonade från.

I motionen framförs att det är en prioritet att staden upplåter en dedikerad plats i Stockholm, där utrymme för HBTQI-personers historia, samtid och liv kan skildras. Motionärerna menar att ett Queer-museum i Stockholm skulle staden sättas på kartan för både HBTQI-personer och andra som vill eller behöver lära sig mer om HBTQI-personers historia och kulturella uttryck. Motionärerna vill därför att staden ska utreda en plats för att kunna husera ett Queer-museum, där civilsamhällets aktörer inom HBTQI-området ska få stå för museets innehåll, utställningar och aktiviteter med en ambition om att den framöver övertas och drivs i statlig regi. Med anledning av ovan anförda föreslås att kommunfullmäktige beslutar:

1. Att staden utreder inrättandet av ett Queer-museum i Stockholm
2. Att staden i dialog med civilsamhällets aktörer inom HBTQI skapar förutsättningar för driften av Queer-museet

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Queerrörelsens Arkiv och Bibliotek, RFSL Stockholm, RFSU Stockholm, Statens historiska museer, Sveriges Museer, The Unstraight Museum och Transammans. RFSL Stockholm och RSFL Ungdom har inkommit med ett gemensamt yttrande.

Queerrörelsens Arkiv och Bibliotek, Sveriges Museer, The Unstraight Museum och Transammans har inte inkommit med svar.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret.....	6
Kulturnämnden	7
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd.....	8
Kungsholmens stadsdelsnämnd	10
RFSL Stockholm och RFSL Ungdom.....	11
RFSU Stockholm	12
Statens historiska museer	12
Reservationer m.m.	15

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 30 oktober 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser positivt på att den viktiga frågan om kunskap om HBTQI-personers historia lyfts fram ytterligare och att diskussioner förs om hur arbetet ytterligare kan stärkas. Arbetet ligger väl i linje med kommunfullmäktiges mål om att Stockholm ska vara en öppen och demokratisk stad.

HBTQI-personers rättigheter har länge varit en viktig och prioriterad fråga i Stockholms stad. Staden har ett alltjämt pågående arbete för att stärka utsatta gruppers rättigheter, exempelvis HBTQI-personer. I förslag till Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna som skickats ut på remiss och förväntas beslutas av kommunfullmäktige inom kort framgår att de mänskliga rättigheterna är ömsesidigt samverkande och odelbara, att rättigheterna utgör delar av samma helhet och att ingen enskild rättighet kan anses vara viktigare än någon annan. Programmets mål är att Stockholms stad ska vara en öppen och jämlik stad, fri från alla former av diskriminering och rasism. Programmet ska även ge vägledning till stadens samtliga nämnder och bolagsstyrelser i arbetet med att säkerställa de mänskliga rättigheterna. Till programmet ska en handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck tas fram. I förslag till kommunfullmäktiges budget för 2025 finns flertalet uppdrag som ligger i linje med detta. Ett exempel är att staden under året ska ta fram en utbildning för stadens anställda i hbtqi-frågor, ett annat exempel är uppdrag om att förbereda för ett uppförande av ett monument över hbtqi-rörelsens kamp för sina rättigheter i samhället.

Att samla in, dokumentera, bygga kunskap om och i dialog förmedla kunskap om HBTQI-personers historia är en viktig uppgift för många kulturhistoriska museer i Sverige. Det är en central del i vår gemensamma historia och en historieskrivning som förbiser detta är inte saklig och rättvisande. Inom Stockholms stad arbetar Stadsmuseet aktivt med dessa frågor, vilket bland annat tar sig uttryck i museets permanenta utställning, i programverksamhet, samtidsdokumentation och insamling. I ett nationellt perspektiv arbetar offentliga museer i form av stadsmuseer, läns museer och nationella museer, såsom Nordiska museet och Historiska museet, med frågorna. Sveriges enda fysiska queermuseum, Homografiska Museet, ligger i Fengefors i Dalsland. Museet värnar om historieberättandet och representation och är del av Göteborgs stads stadsmuseum. Engagemanget för detta är stort bland många institutioner och museiprofessionella. Samtidigt görs viktiga insatser inom den ideella sfären, där bland annat verksamheten vid The Unstraight Museum har haft stor betydelse under senare år.

Stadsledningskontoret ser positivt på att dessa viktiga frågor lyfts fram ytterligare och att diskussioner förs om hur arbetet ytterligare kan stärkas. Att resultatet av sådana diskussioner är just en etablering av ett nytt museum med Stockholms stad som huvudman är dock inte givet.

Stadsledningskontoret föreslår att motion om att inrätta ett Queer-museum i Stockholm stad av Jan Jönsson och Isabel Smedberg-Palmqvist (båda L) anses besvarad med hänvisning till vad som anförs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 1 oktober 2024 följande.

Kulturnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande av Isabel Smedberg-Palmqvist (L) och Jonas Naddebo (C) se Reservationer m.m.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 20 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Att samla in, dokumentera, bygga kunskap om och i dialog förmedla kunskap om HBTQI-personers historia är en viktig uppgift för många kulturhistoriska museer i Sverige. Det är en central del i vår gemensamma historia och en historieskrivning som förbiser detta är inte saklig och rättvisande. Inom Stockholms stad arbetar Stadsmuseet aktivt med dessa frågor, vilket bland annat tar sig uttryck i museets permanenta utställning, i programverksamhet, samtidsdokumentation och insamling.

I ett nationellt perspektiv arbetar offentliga museer i form av stadsmuseer, läns museer och nationella museer, såsom Nordiska museet och Historiska museet, med frågorna. Engagemanget för detta är stort bland många institutioner och museiprofessionella. Samtidigt görs viktiga insatser inom den ideella sfären, där bl.a. verksamheten vid The Unstraight Museum har haft stor betydelse under senare år.

Kulturförvaltningen ser positivt på att dessa viktiga frågor lyfts fram ytterligare och att diskussioner förs om hur arbetet ytterligare kan stärkas. Att resultatet av sådana diskussioner är etablering av ett nytt museum med Stockholms stad som huvudman ser förvaltningen dock inte som givet.

Sedan några år tillbaka gäller museilagen (2017:563) i Sverige. Museilagen lyfter fram museernas betydelse för bildning, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning samt museernas ansvar för kunskap, allsidighet, öppenhet och för att aktivt förvalta samlingarna. Den fastställer också allas rätt att kunna ta del av museiverksamheten. Lagen gäller för offentliga museer och tydliggör att det är ett stort och långtgående åtagande att starta och driva museer.

Ett nytt museum i Stockholm stads regi bör fullt ut svara upp mot kraven i museilagen. Det innebär bl.a. att museet ska samla föremål och dokumentation, att museet ska bedriva forskning och annan kvalificerad kunskapsuppbyggnad och att museet ska erbjuda en omfattande publik verksamhet. Att etablera ett nytt museum med staden som huvudman innebär alltså ett omfattande och långsiktigt åtagande.

Förutsättningarna för och omfattningen av en sådan etablering bör nogsamt utredas innan någon typ av verksamhet startas.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 oktober 2024 följande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen

Reservation av Peter Backlund (L), se Reservationer m.m.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Andra museer med liknande inriktning i Sverige och omvärlden Homografiska Museet är Sveriges enda fysiska queermuseum och ligger i Fengefors i Dalsland. Museet värnar om historieberättandet och representation och är del av Göteborgs stads stadsmuseum. I Europa finns idag Schwules Museum i Berlin, som startade redan 1985 som ett privat initiativ. Idag är det förutom ett museum med utställningar även ett forskningscenter. I London öppnade i maj 2022 Queer Britain. I Warszawa planeras ett queermuseum öppnas under hösten 2024. Även i Nordamerika finns museer och arkiv som kretsar kring hbtqi+historien, bland annat Leslie Lohman museum i New York och GLBT Historical Museum i San Francisco.

Stockholms stads och Enskede-Årsta-Vantörs arbete för hbtqi-personers rättigheter

Rättigheter för hbtqi-personer är en del av de mänskliga rättigheterna. I förslaget till Stockholms stads nya program för mänskliga rättigheter anges att till programmet ska en handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (hbtqi) tas fram.

I Stockholms stads budget för 2024 anges bland annat i inledningen att i Stockholm ska alla kunna älska den de vill och vara den de är. Regnbågsflaggan ska hissas under Pridefestivalen och mötesplatser för hbtqi -personer oavsett ålder eller funktionalitet ska främjas och den hbtqi-utbildning som staden tagit fram ska användas av stadens verksamheter. I budgeten anges vidare att inom äldreomsorgen ska stadsdelsnämnderna öka kunskapen om och säkerställa ett gott bemötande av äldre hbtqi-personer. Idrottsnämnden ska uppmärksamma hbtqi-personers delaktighet inom idrotten och utbildningsnämnden ska verka för att skolorna ökar sin kompetens om hbtqi-personers rättigheter i samverkan med interna och externa aktörer.

I Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnds verksamhetsplan för 2024 anges det finns hbtq-certifierade/diplomerade verksamheter i förvaltningen, men kunskapen om hbtq och vikten av ett normkritiskt förhållningssätt behöver utvecklas inom flera verksamhetsområden. Förvaltningens målsättning är att stadens hbtq-utbildning genomförs av de verksamheter som möter invånare. Hbtqi-personers rättigheter har

länge varit en viktig och prioriterad fråga i Stockholms stad och även i förvaltningens arbete där flera verksamheter genomgått stadens hbtq-utbildning. Som motionärerna skriver saknas det ett fysiskt museum med fokus på dessa frågor i Stockholm. Förvaltningen anser att om det finns utrymme i stadens budget för ett queermuseum så vore det en intressant idé som skulle kunna sätta Stockholm på kartan och vara ett värdefullt komplement till den mångfald av kultur som redan i dag kommer till kommer till uttryck i staden. Ett queermuseum skulle också kunna vara en kunskapshöjande institution och bidra till målet om att Stockholm ska vara en demokratisk, öppen, jämställd och jämlik stad där alla människor har rätt att bli behandlade med respekt och att staden ska stå upp för alla människors lika värde och rättigheter. Förvaltningen vill samtidigt också lyfta fram vikten av att hbtq-perspektivet även finns med i andra museers utställningar och inom andra kulturella forum där det är möjligt och relevant.

Tillgänglighet

Hbtqi-personer med funktionsnedsättning är en extra utsatt grupp. I stadens budget för 2024 anges att det ska finnas verksamhet och mötesplatser för unga hbtqi-personer i hela staden som även är tillgängliga för unga hbtqi-personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen vill särskilt lyfta vikten av att ett eventuellt framtida queermuseum är tillgängligt för personer med funktionsnedsättning och hbtqi-personer med funktionsnedsättningar synliggörs.

Äldreperspektiv

I stadens budget för 2024 anges att det är viktigt att öka kunskapen och säkerställa ett gott bemötande av äldre hbtqi-personer. Förvaltningen anser att ett queermuseum även skulle kunna bidra till förståelse för äldre hbtqi-personers förutsättningar. Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen. uttryck i staden. Ett queermuseum skulle också kunna vara en kunskapshöjande institution och bidra till målet om att Stockholm ska vara en demokratisk, öppen, jämställd och jämlik stad där alla människor har rätt att bli behandlade med respekt och att staden ska stå upp för alla människors lika värde och rättigheter. Förvaltningen vill samtidigt också lyfta fram vikten av att hbtq-perspektivet även finns med i andra museers utställningar och inom andra kulturella forum där det är möjligt och relevant.

Jämställdhetsanalys

Jämställdhet och kön har koppling till flera diskrimineringsgrunder och är en viktig del även i frågan om rättigheter för hbtqi-personer. Förvaltningen vill därför lyfta att jämställdhetsperspektivet bör inkluderas som ett viktigt perspektiv i ett eventuellt framtida queermuseum.

Barnrättsperspektiv

Även barnrättsperspektivet bör vara ett viktigt perspektiv i ett eventuellt framtida queermuseum. Alla barn behöver få kunskap om sina rättigheter och deras delaktighet och inflytande stärkas. Förvaltningen anser att ett eventuellt queermuseum skulle kunna bidra till att öka kunskapen hos barn och ungdomar om hbtqi-personers rättigheter, liv och historia.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 oktober 2024 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 augusti 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig tveksam till att staden ska utreda förutsättningar för att inrätta ett queer-museum. Många människor och grupper har genom åren satt sin prägel och varit med och format Stockholm till den stad som vi känner till och lever i idag, och varit utsatta för hot, våld och trakasserier för att de vill vara sig själva. Förvaltningen menar därför att förslaget att skapa ett museum är såpass viktig, att frågan bör lyftas nationellt.

Stockholms stad har ett alltjämt pågående arbete för att stärka utsatta gruppers rättigheter, exempelvis hbtq-personer. Det centrala arbetet leds från stadsledningskontoret, som har utarbetat ett stadsövergripande förslag till program för mänskliga rättigheter; Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna (MR-programmet) och som nyss har varit på remiss till stadens samtliga nämnder och bolag. I programmet framgår det att de mänskliga rättigheterna är ömsesidigt samverkande och odelbara, att rättigheterna utgör delar av samma helhet och att ingen enskild rättighet kan anses vara viktigare än någon annan. Programmets mål är att Stockholms stad ska vara en öppen och jämlik stad, fri från alla former av diskriminering och rasism. Programmet ska även ge vägledning till stadens samtliga nämnder och bolagsstyrelser i arbetet med att säkerställa de mänskliga rättigheterna. Ett av de program som har upphört och i stället ingår i det föreslagna MRprogrammet är Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck.

Förvaltningen vill därutöver lyfta att Stockholm brukar nämnas som en av de mest museitåta städerna i världen, vilket framgår av Stockholms stads hemsida. Det finns cirka 80 museer i Stockholm, varav Stockholms stad driver två av dem; Stadsmuseet och Medeltidsmuseet, där Stadsmuseet är en kunskapsinstitution som värnar om Stockholms gemensamma minne och kulturarv. Medeltidsmuseet skildrar, som det framgår av namnet, stadens uppkomst och medeltida historia. Om kommunfullmäktige beslutar att gå vidare med förslagen i motionen, är det

förvaltningens förslag att utreda om möjlighet att uppmärksamma HBTQI-historia och förtryck kan göras inom ramen för stadsmuseets uppdrag och verksamhet.

RFSL Stockholm och RFSL Ungdom

RFSL Stockholms och RFSL Ungdoms yttrande daterat den 27 oktober har i huvudsak följande lydelse.

Vi anser att ett museum för queer(a) historia och erfarenheter i Stockholm och Sverige skulle kunna:

- Ha en stärkande funktion och viktig roll för hbtqi+-personer genom ett synliggörande av den egna historien för hbtqi+-befolkning i - och besökare till - staden.
- Öka kunskap om och förståelse för hbtqi+-personers historia, kultur och erfarenheter hos befolkningen i- och besökare till staden.
- Bidra till en mer inkluderande historieskrivning och i förlängningen ett inkluderande samhälle.

Därför tillstyrker RFSL Stockholm och RFSL Ungdom Stockholm förslaget om att staden;

- Utreder inrättandet av ett Queer-museum i Stockholm.
- I dialog med civilsamhällets aktörer skapar förutsättningar för drift av ett Queer-museum.

Motivering

Vi stödjer förslaget och vill samtidigt betona vikten av att museet utvecklas i samverkan med flera aktörer. För att möjliggöra ett tillvaratagande och skapande av historia, berättelser och erfarenheter från hbtqi+-communityt behöver spekrat för samarbete vara brett, med organisationer, forskare och enskilda.

Queera personer och rörelsens historia är inte linjär eller homogen utan präglas av komplexitet och intersektioner. Det är avgörande att museet inkluderar olika perspektiv och synliggör flera grupper och berättelser som annars riskerar att glömmas bort eller osynliggöras.

Vi vill också lyfta att ett Queer-museum bör vara en levande plattform som speglar samtidens frågor i relationen till historien och inspirerar till framtida aktivism och samhällsförändring samtidigt som det lyfter historiskt perspektiv. Museet ska kunna fungera som ett tryggt rum där människor kan mötas, utforska sin identitet och fira den queera kulturen och historien, men också som en plats där vi synliggör de strukturella utmaningar och den diskriminering som fortfarande påverkar många hbtqi+-personers liv. Vi vill se ett museum för, om och med queer(t) kultur, liv och historia.

Slutligen ser vi det som centralt att museets drift och utveckling sker i en hållbar samverkan mellan Stockholms stad och civilsamhället för att säkerställa långsiktig stabilitet och engagemang.

RFSU Stockholm

RFSU Stockholms yttrande inlämnad den 1 oktober 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Vi på RFSU Stockholm instämmer med motionärerna Jan Jönsson och Isabel Smedberg Palmqvist om att Stockholm vore en bra stad att anlägga ett queermuseum i. Vi delar också deras uppfattning att HBTQI-personers ställning och trygghet har försämrats i vår omvärld, och att det är viktigt att lyfta fram HBTQI-personers berättelser. Dessa berättelser är många, och HBTQI-rörelsen och queerhet behöver synliggöras genom olika perspektiv och i flera delar av vår vardag och kultur. Vi ser positivt på förslaget om att ett queermuseum kan vara en plats där dessa mångfaldiga berättelser får ta plats. Därför ställer vi oss, liksom Jönsson och Smedberg-Palmqvist, bakom idén att civilsamhällets aktörer inom HBTQI-området bör ansvara för museets innehåll, utställningar och aktiviteter. Vi vill även framhålla vikten av att en bredd av civilsamhällets aktörer, med olika perspektiv, får möjlighet att påverka och utforma museets innehåll.

Som utgångspunkt är RFSU Stockholm positivt inställda till motionen, men vi vill samtidigt framföra några reflektioner och farhågor. Ett queermuseum vore givetvis både roligt och betydelsefullt för såväl Stockholms som Sveriges historiska och kulturella liv. Det är dock viktigt att säkerställa att museet inte anläggs till bekostnad av andra nödvändiga insatser för att främja HBTQI-personers rättigheter och delaktighet i samhället och i kulturlivet. Vi önskar att HBTQI-personers rättigheter beaktas även i andra insatser och i budgetprioriteringar, särskilt när det gäller livsviktiga områden som mötesplatser, hälsa och sjukvård.

Statens historiska museer

Statens historiska museers yttrande daterat den 29 oktober 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Statens historiska museer (SHM) är enig med motionens intention om att det är av stor vikt att offentliga museer berättar HBTQI+-historia. SHM ser positivt på förslaget att inrätta ett Queer-museum i Stockholm, men ser också fördelar med att tydliggöra och komplettera uppdraget för till exempel Stockholms stadsmuseum för att HBTQI+-historia ska få en dedikerad och framskjuten plats i staden och ingå i redan populära besöksmål. En nyckelfråga för projektet blir att staden utreder hur en ny form av samverkan med civilsamhället kan se ut i en museiverksamhet.

SHM ser att HBTQI+-historia ingår i myndighetens uppdrag och när Sveriges historia berättas, något som flera av våra museer arbetar med i såväl utställningar som

samlingar. Arbetet behöver dock förstärkas och här kan ett tematiskt museum ha en viktig roll. Vi vill dock poängtera att det är en angelägenhet för alla museer att fortsätta sina insatser för att synliggöra och stärka arbetet med HBTQI+-perspektiv i historien.

SHM ser generellt positivt på möjligheter till ökad samverkan mellan SHM:s museer och stadens institutioner. Dock är frågan om ett framtida statligt ansvar för ett nytt Queer-museum något för regeringen att hantera och inte för SHM som enskild museimyndighet. SHM avstår därför att uttala sig i den specifika frågan om ett eventuellt statligt huvudmannaskap eller delansvar för drift.

SHM ser positivt på att Stockholms kommunfullmäktige beslutar i enlighet med motionens förslag:

1. att staden utreder inrättande av ett Queer-museum i Stockholm,
2. att staden i dialog med civilsamhällets aktörer inom HBTQI skapar förutsättningar för driften av Queer-museet.

Skäl till Statens historiska museers bedömning Motionen lyfter särskilt fram hur HBTQI+-personers rättigheter under senare år har försämrats i många länder, samt att hat och hot mot dessa grupper också förekommer i Sverige. Samtidigt är HBTQI+-historia också en viktig del av hela Sveriges historia. I Stockholm har många HBTQI+-personer fått en fristad när det var svårt att leva på andra orter och dessutom har många varit framträdande i stadens utveckling. Ändå saknas det ett museum som berättar denna historia i huvudstaden.

Statens historiska museer ser stort värde i en aktör som har i särskilt uppdrag att arbeta med HBTQI+-historia i Stockholm stad. Samtidigt vill vi uppmärksamma värdet av att alla våra historiska museer inkluderar perspektiven också i sina uppdrag och som en del av den generella historieskrivningen.

I de huvudstäder som motionen lyfter fram: Berlin, New York och Warszawa har civilsamhället och gräsrotsrörelser varit av största vikt för framväxten av och legitimiteten för sina respektive museer. De hämtar mycket kraft ur sin lokala förankring och är värdefulla tillskott till städerna generellt. Detsamma torde gälla i Stockholm.

Därför ser SHM mycket positivt på att motionen lyfter fram att civilsamhället inom HBTQI+ ska ha inflytande över museets innehåll. Det är i inrättandefasen som det finns stora möjligheter med att skapa en organisation som svarar mot framtidens behov och därmed skiljer sig från äldre museer. Detta kan bli en inspiration även för befintliga institutioner i staden och i landet i övrigt.

SHM ser dock att det finns ett vägval att göra i hur lokal förankring balanseras mot nationell historia. För att säkerställa en dynamisk dialog om denna typ av strategiska frågor bör ett slags råd med såväl HBTQI+-kompetens som kunskap om museiutveckling knytas långsiktigt till uppbyggnaden av ett nytt museum.

Om så önskas, vill SHM som just nu utvecklar Sveriges museum om Förintelsen, gärna bistå med dialog, kunskapsöverföring och erfarenheter kring de museifrågor som kan uppstå i ett projekt med att inrätta ett museum.

Reservationer m.m.

Kulturnämnden

Särskilt uttalande av Isabel Smedberg-Palmqvist (L) och Jonas Naddebo (C)

Vi gläds åt det positiva gensvaret från förvaltningen över andemeningen i vår motion. Man betonar dock att ett museum skulle innebära ett långsiktigt åtagande för staden, som inte nödvändigtvis skulle vara det bästa formatet att driva frågan vidare, och ett sådant åtagande behöver grundligt utredas.

Vi ser att Stockholm med ett Queer-museum i Stockholm verkligen skulle kunna gå före och sätta staden på kartan för både HBTQI-personer och andra som vill eller behöver lära sig mer om HBTQI-personers historia och kulturella uttryck. Vi ser vikten av att utreda möjliga tillvägagångssätt, bland annat har vi sagt att det skulle kunna ske inom ramen för ett samarbete mellan staden och staten.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation av Peter Backlund (L)

Peter Backlund (L) yrkar att nämnden beslutar enligt följande:

1. Att nämnden bifaller motionen
2. Att därutöver anföra följande

Stadsdelsförvaltningen är i sitt svar relativt positiv till att ett Queermuseum etableras i Stockholm stads regi i samarbete med civilsamhällets aktörer inom HBTQI- området. Samtidigt framhåller man de omfattande aktiviteter inom området man gör både i Stockholm som helhet och i vår stadsdel, där också en del andra muséer lyfter fram perspektivet.

Vi menar att ett fysiskt Queermuseum skulle vara ett välkommet tillskott för att ytterligare lyfta fram Stockholm som en öppen, tolerant och inkluderande stad. Stockholm ska vara föregångare, och ett museum som berättar den Queera historien och om samtiden skulle vara ett led i detta. Muséet bör så småningom övertas i statlig regi